

Що необхідно для розвитку конкуренції в Україні

Тези до дискусії

Кузьмин Марта
старший економіст,
Центр економічної стратегії
26 квітня 2016 р.

Важливість політики конкуренції

Конкуренція

найнижчі можливі ціни при тій самій якості товару, або найбільш якісний товар за ту ж саму ціну

вдосконалення виробничої ефективності інновації
кращі товари, послуги, технології

економічне зростання
підвищення добробуту громадян

Досвід Австралії в політиці конкуренції

До реформи

Зростання ВВП: 0% в 1991-1992рр.
Безробіття: 10-11% в 1991-1992рр.

Комплексна реформа, направлена на забезпечення конкуренції – сер. 1990х

Після реформи (дані 2006р.)

Зростання ВВП: 3% щороку
Безробіття: 5% (найнижче з 1970х)
Рівень життя – #2 після США серед країн G7

1. Природні монополії і суміжні ринки
2. Антиконтурентна поведінка фірм
3. Необґрунтовані регуляторні обмеження конкуренції
4. Конкурентний нейтралітет

Природні монополії і суміжні ринки

Природні монополії і суміжні ринки

* в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється ліцензійними умовами

Природні монополії і суміжні ринки

Суть проблеми

- Відсутність конкуренції на суміжних ринках
- Регульовані тарифи часто не покривають витрат
- Зношені основні фонди
- Незадовільна якість послуг
- Відсутність стимулів для інвестицій навіть у компаніях, які були приватизовані (наприклад обленерго)

Природні монополії і суміжні ринки

Напрями вирішення проблеми

Реформування кожного сектору

1. Конкуренція на суміжних ринках
2. Рівний доступ до інфраструктури природніх монополій
3. Стимули для приватних інвестицій

Природні монополії і суміжні ринки

Напрями вирішення проблеми: незалежність регулятора

Антиконкурентна поведінка фірм

Антиконкурентна поведінка фірм

Чи існують проблеми у цьому напрямку?

Джерело: WEF. Global competitiveness report 2015-2016

Антиконкурентна поведінка фірм

Суть проблеми

Порівняння показників роботи конкурентних відомств різних країн

	Інституційна спроможність		Концентрація		Антиконкурентні узгоджені дії		Зловживання МС
	Персонал, осіб	Бюджет, € млн.	# заяв	з них на додаткове розслідування, # (%)	Припинено порушень	Штрафи картелям, € млн.	Кількість закритих справ
Україна	636	2	658	72 (11%)	524	8	2169
Угорщина	123	8	31	6 (19%)	N/A	19	7
Туреччина	348	19	215	9 (4%)	N/A	4	8
Німеччина	355	28	1188	24 (2%)	9	1001	29

Global Competition Review. Volume 18, Issue 6; АМКУ. Річний звіт 2015р.

Збільшення інституційної спроможності АМКУ

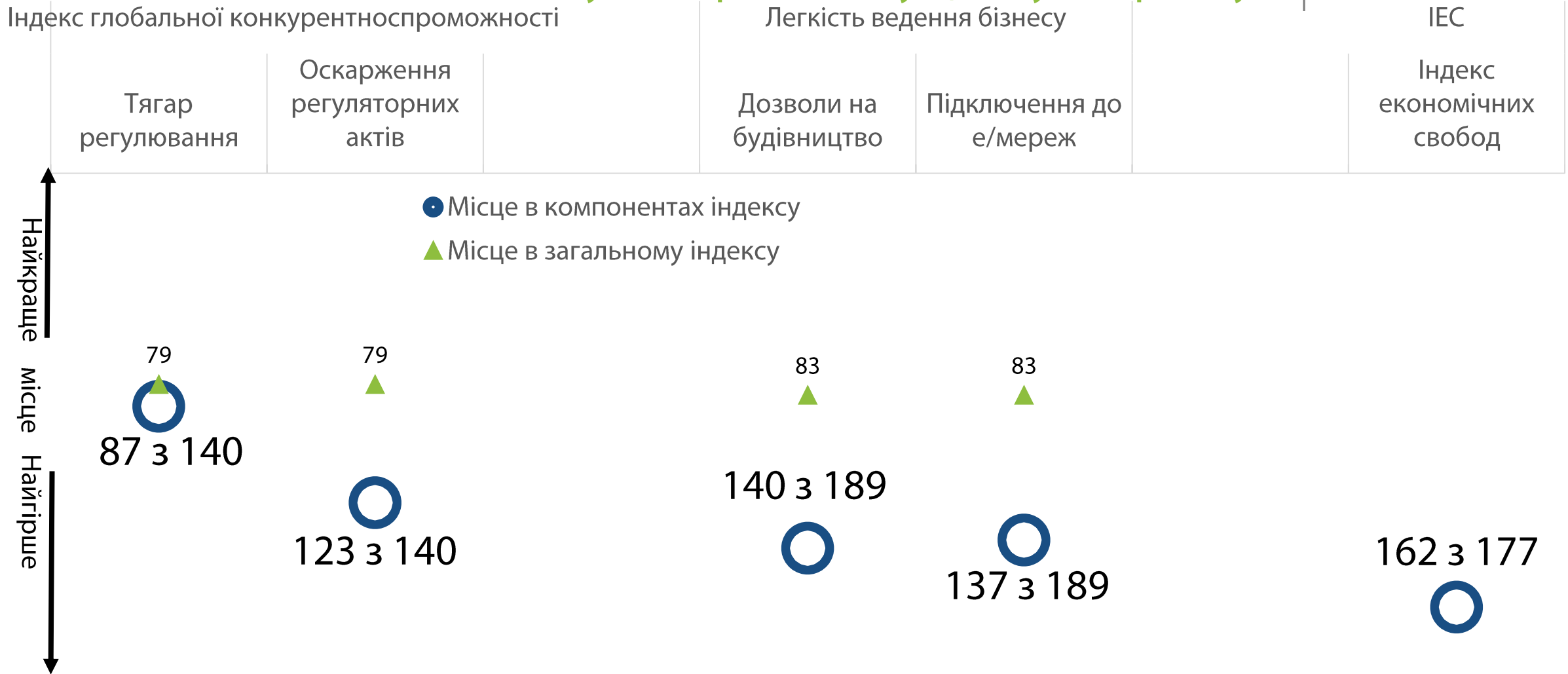
- Зміцнити незалежність АМКУ
- Забезпечити пріоритизацію справ
- Вдосконалення законодавства про конкуренцію (підвищити бар'єри для розгляду справ)
- Забезпечити більшу прозорість діяльності

Необґрунтовані регуляторні обмеження конкуренції

Регуляторні обмеження конкуренції

Чи існують проблеми у цьому напрямку?

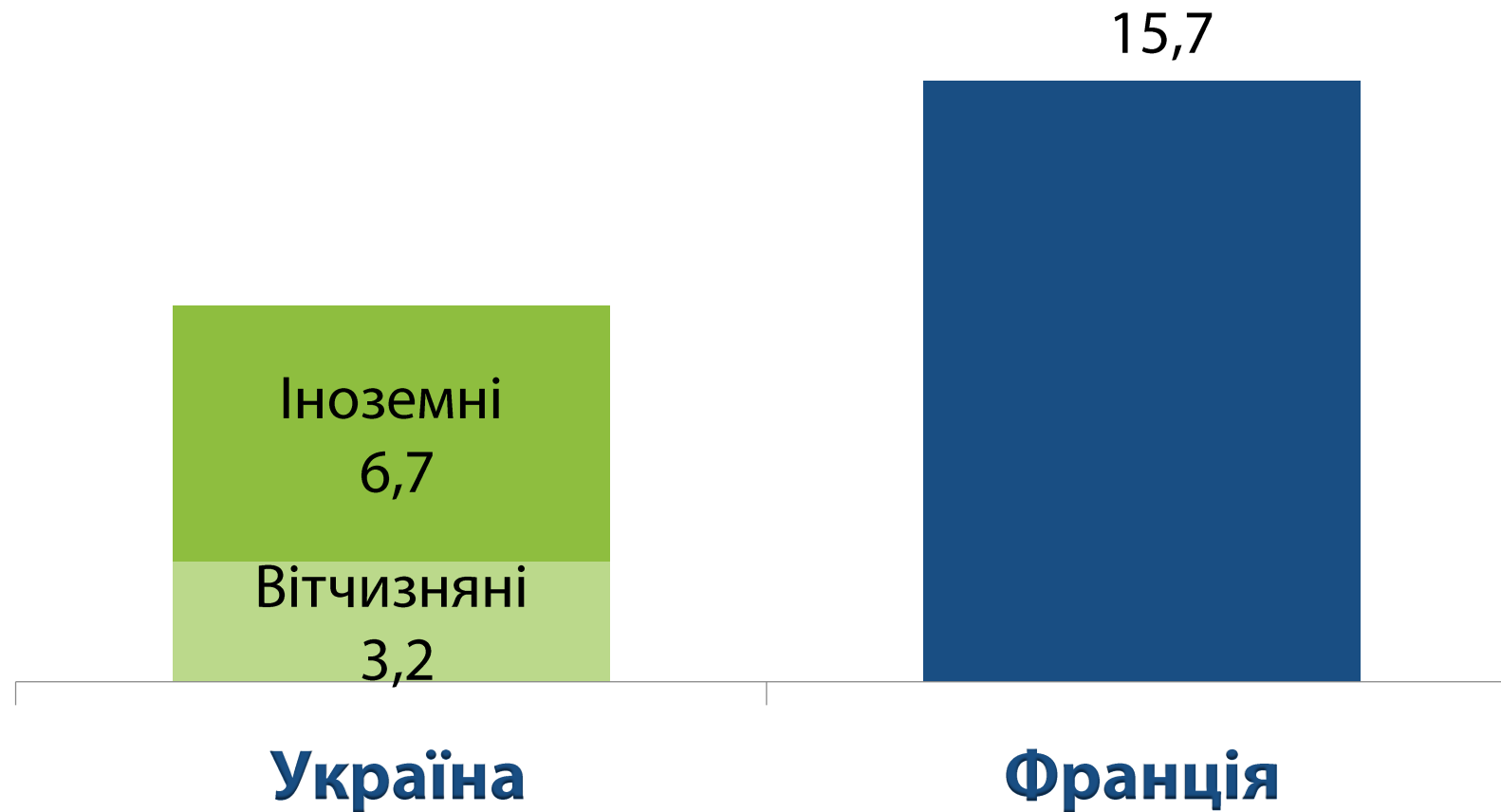

<http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2016/>; <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/>;
<http://www.heritage.org/index/>

Регуляторні обмеження конкуренції

Приклад фармацевтичного ринку

Кількість зареєстрованих готових лікарських засобів, 2015, тисяч

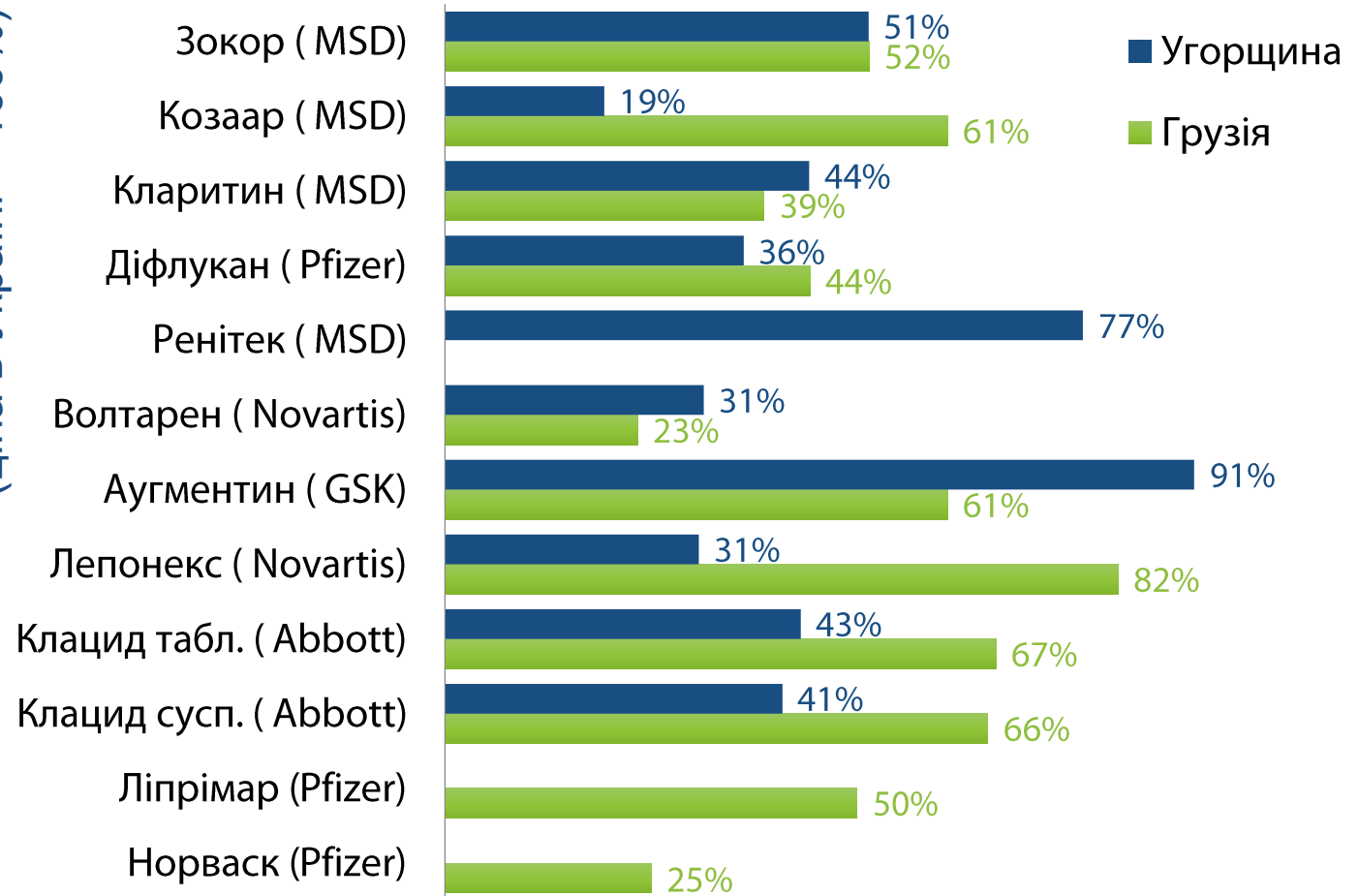
<http://www.drlz.kiev.ua>, <http://agence-prd.ansm.sante.fr/php/ecodex/index.php#result>

Регуляторні обмеження конкуренції

Приклад фармацевтичного ринку

Ціни на ідентичні
препарати в
Угорщині і Грузії у
2-3 рази нижчі від
цін в Україні

(ціна в Україні = 100%)

Ціни для Угорщини - <http://www.egeszsegkalauz.hu>, для Грузії - <http://www.gpc.ge/>, для України - <http://tabletki.ua/>

Неспроможність інституційних фільтрів

- Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»
- Державна регуляторна служба
- Антимонопольний комітет

Регуляторні обмеження конкуренції

Напрями вирішення проблеми

Дерегуляція

- МЕРТ / BRDO / Easy Business
- Застосовувати посібник ОЕСР «Оцінка впливу на конкуренцію»

Забезпечення незворотності процесу

- Передбачити відповідальність відомств за неналежне виконання регуляторної політики
- Збільшити повноваження ДРС/АМКУ для забезпечення виконання принципів регуляторної політики державними органами

Конкурентний нейтралітет

Конкурентний нейтралітет

Чи існують проблеми у цьому напрямку?

Конкурентний нейтралітет означає, що державні і приватні підприємства конкурують, дотримуючись однакових правил гри

Держава може викривляти правила для обраних:
підтримувати ДП

- Надавати державну допомогу
- Полегшувати регулювання або податковий тягар
- Надавати явні чи приховані кредитні гарантії уряду

утискати ДП

- Виконують соціальну функцію
- Труднощі з закупівлями

підтримувати приватні підприємства

Конкурентний нейтралітет

Напрями вирішення проблеми

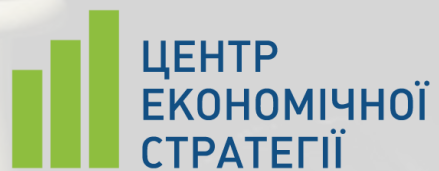

- Приватизація
- Належне корпоративне управління ДП
- Податковий нейтралітет
- Регуляторний нейтралітет
- Борговий нейтралітет
- Прозорі публічні закупівлі

Центр економічної стратегії (ЦЕС) – це незалежний центр досліджень державної політики, який було засновано в травні 2015 року.

Завдання ЦЕС – підтримка реформ в Україні задля досягнення стійкого економічного зростання.

Центр економічної стратегії не підтримує жодні політичні партії чи політичних лідерів.

Що необхідно для розвитку конкуренції в Україні

вул. Саксаганського, 36Д,
Київ, 01033, Україна
тел.: (044) 492-7970
office@ces.org.ua

www.ces.org.ua
facebook.com/cesukraine
twitter.com/ces_ukraine